

לשכת עורכי הדין בישראל
THE ISRAEL BAR

ועדת הגנת הפרטיות

יו"ר הועדה: מ"מ: סגן:
עו"ד דן חי עו"ד רן שפירא עו"ד איל אברמוב

31 במאי 2011

לכבוד
ח"כ דוד רותם
יו"ר ועדת חוקה וחוק ומשפט
הכנסת

מכובדי,

הנדון: דו"חות מעקב אחר יישום חוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – נתוני תקשורת), התשס"ח-2007.

במסגרת תפקידי כיו"ר ועדת הגנת הפרטיות של לשכת עורכי הדין בישראל (להלן "הלשכה") ולקראת הדיון הצפוי בוועדת חוקה וחוק ומשפט בדו"חות שבנדון, הנני מתכבד להביא בפניך את עמדת הוועדה בעניין כדלקמן:

1. כאשר טרחה הוועדה הנכבדה על הכנתו של החוק שבנדון לקריאה שניה ושלישית, משך 11 דיונים במהלך הקדנציה של הכנסת הקודמת, עמדה כנר לרגליה זכותו לפרטיות של האזרח ופוטנציאל הפגיעה בה במסגרת החוק. זאת מתוך הכרה ברורה כי נתוני התקשורת של אדם מהווים חלק ממרקם זכויותיו לפרטיות.
2. הרצון לבחון האם הפגיעה בזכות לפרטיות שהחוק מאפשר הינה מידתית, הוליד את תובת הדיווח אשר נקבעה בסעיף 14 לחוק, אשר על בסיסה הוגשו הדו"חות שבנדון. חובה זו לא נכללה במסגרת הצעת החוק והוספה לחוק על-ידי הוועדה הנכבדה בשלב הכנתו לקריאה שנייה ושלישית.
3. מעיון בדו"חות המונחים בפני הוועדה הנכבדה, ניכר כי טוב עשתה הוועדה כאשר קבעה את חובת הדיווח. מדו"חות אלו עולה תמונה ברורה של ניצול ושימוש הולך וגובר בהוראות החוק, תוך תחושה כי אין כל מחסום העומד בפני שימוש כזה, במיוחד לא ברשויות האכיפה עצמן. לאור הנתונים שעולים מהדו"חות שהוגשו על-ידי המשטרה, ניכר כי גם היחס שנותנים בתי-המשפט השונים לבקשות המוגשות על-פי החוק

לשכת עורכי הדין בישראל
THE ISRAEL BAR

מדאיג. לפי נתונים אלו, אף לא בקשה אחת שהוגשה על-ידי המשטרה נדחתה על-ידי בתי המשפט השונים שדנו בבקשות אלו.

4. כך, מעיון בדו"חות שהוגשו לוועדה הנכבדה על ידי משטרת ישראל בשנת 2008/9 והשוואתם לאלו שהוגשו ביחס לשנים 2009/10, עולה כי חלה עליה ניכרת בכמות הבקשות שהוגשו, עד כדי עלייה של קרוב ל-50% (!) במספר הבקשות לקבלת נתונים ממאגרי מידע של בעלי רישיון בזק. אין כל הסבר בדו"חות הנ"ל מהי התועלת שצמחה בכך, מעבר לניצול הוראות החוק לשם אישור בקשות נוספות ב"יתר קלות".
5. ודוק, השוואה של כמות הבקשות שהועברו על-ידי יתר רשויות האכיפה אינה מעוררת אופטימיות רבה. כך לדוגמא, רשות המיסים, שכמות בקשותיה לשם קבלת נתוני זיהוי הגיעה ל-1,767 בקשות בחודשים שבין יולי 2009 ועד יוני 2010, בעוד בתקופה המקבילה לה שנה קודם לכן, מספר הבקשות היה קטן בהרבה והגיע ל-1,114 בקשות - עלייה של כ-60% במספר הבקשות.
6. גם בין העבירות בגינן הוגשו הבקשות אשר מופיעות כאן, רב הנסתר על הגלוי לגביהן. נדרשת התייחסות מפורטת שתבאר, לצורך העניין, מדוע הוגשו לדוגמא 1,024 בקשות על עבירת "הטרדה" (עבירה מסוג עוון) בעוד, למשל, שהוגשו 268 בקשות על עבירת "אינוס" (עבירה מסוג פשע). מבלי להיכנס לעובי הקורה ומבלי להסיק מסקנות, ישנו קושי רב להסביר את הפערים העולים מן הדו"חות אשר מוגשים כיום מטעם גורמי הביטחון והאכיפה השונים.
7. התחושה שליוותה את כניסתו של החוק לתוקף מתעצמת, נוכח היקף השימוש ההולך וגובר בדרישת גורמי האכיפה לקבלת נתוני תקשורת. עתה, כ-3 שנים מאז כניסת החוק לתוקף, ניתן לומר, לכאורה, כי אופן יישומו של החוק בימים אלו מהווה מעין "נבואה שהגשימה את עצמה". קיים ספק רב אם העלייה העקבית בכמות הבקשות מרמזת על רמת פשיעה שהולכת וגואה, או האם סייע החוק שבנדון לגורמי האכיפה למגר תופעה כזו או אחרת.
8. הנתונים המדאיגים מתייחסים, כמובן, גם לעליה הדרמטית במספר ההיתרים לקבלת נתוני תקשורת ללא צו שופט. עולה חשש שסעיף 4 לחוק שבנדון (קבלת היתר ללא צו שופט) מהווה למעשה "דרך עקיפה", נוחה יש לומר, לקבלת נתונים, מבלי שהדבר יעורר תשומת לב יתר על המידה ויהא חשוף לביקורת שיפוטית. הדברים מתחדדים עוד יותר לאור העובדה שאין בחוק סעיף פסלות ראיה עצמאי, המאפשר לבחון את ההצדקה של הוצאתו של ההיתר הדחוף, כאשר רשויות האכיפה מבקשות להגיש את פירות ההיתר כראיה במסגרת הליך שיפוטי.
9. נתון מדאיג נוסף, נסמך על תשובתה של המשטרה מיום 01.02.2010 לבקשתך לקבל מידע על כמות הבקשות אשר הוגשו לבית המשפט אך לא אושרו. בתשובה זו, הודתה המשטרה כי אין ולו בקשה אחת שלא אושרה. נתון זה מעלה תהיות רבות על אופן התנהלות בתי המשפט בסוגיה, אך לא פחות חשוב מכך, על כך שגורמי האכיפה מבינים בוודאות שהם מוסמכים, דה פקטו, לבצע פעילות מעקב כזו או אחרת ככל העולה על רוחם

לשכת עורכי הדין בישראל
THE ISRAEL BAR

ובניגוד מוחלט לתכליתו של החוק אשר הייתה אמורה להוות, לכאורה, אמצעי נוסף בלבד ובמקרים מסוימים בלבד, כדי להגן על אזרחיה.

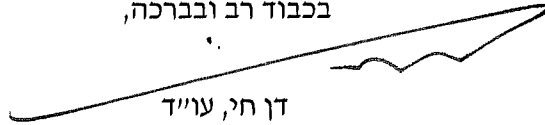
10. הדו"חות האמורים מעלים, לדעתנו, את הצורך לדרוש מרשויות האכיפה למסור דו"חות **מפורטים יותר** ולכלול בהם מענה לשאלות רבות נוספות, כגון כמה ואילו מהבקשות אכן הובילו להגשמת המטרה אשר לשמה הוצאו.

11. כזכור, הוספת סעיף 14 לחוק **כהוראת שעה** נעשתה מתוך מחשבה, שלאחר שהחוק יצבור ותק מחד, ולאחר שועדת חוקה תתרשם מדרך יישומו מאידך, יתברר האם דרוש המשך הדיווח, או שהדיווח מיותר ומסרביל את עבודת רשויות האכיפה שלא לצורך. כבר עתה ניתן לקבוע, כי **יהא זה נכון להפוך הוראה זו להוראת קבע בחוק**. זאת שכן, אם כאשר הוראה זו קיימת לא נראה שהדבר מרתיע את רשויות האכיפה משימוש בחוק, אין כל ספק שללא חובת הדיווח, המצב רק יחמיר.

12. השימוש הבלתי מדיד בחוק צריך להעלות שוב על סדר היום את ההצעות שהועלו לשינויים בחוק בשלב ההסתייגויות לו, כגון ההצעה לקבוע רק עבירות מסוימות מבין עברות העוון ככאלה שהחוק חל לגביהן, או ההצעה לכלול סעיף פסלות ראיה עצמאי בחוק. תיקון החוק בהיבטים אלו יוביל, ללא ספק, לצימצום השימושים הבלתי מידתיים שעושות בחוק רשויות האכיפה.

13. יודגש, כי עמדת הוועדה המפורטת במכתב זה עדיין לא עלתה לדיון בוועד המרכזי של הלשכה. נודה באם עמדה זו תועבר לכל חברי הוועדה לקראת הדיון הקרוב. נשמח להופיע בפני הוועדה הנכבדה בעת שתדון בדו"חות שבנדון כדי להרחיב בעניין אף בעל-פה. כן נשמח לשמש לעזר בנושא.

בכבוד רב ובברכה,

דן חי, עו"ד
יו"ר הוועדה להגנת הפרטיות
לשכת עורכי הדין

העתק: חברי הוועדה